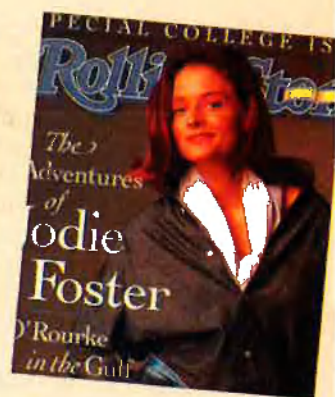

L'AVENTURA PERIODÍSTICA DE *Rolling Stone*

Quasi trenta anys després de la seua creació, 'Rolling Stone' continua mantenint la seua poderosa influència dins del panorama cultural nord-americà. Orientada originalment cap al món del rock, la revista va obrir els seus horitzons amb la publicació de polèmics i originals reportatges sobre temes socials, polítics i culturals signats per joves desconeguts que posteriorment es convertirien en les figures del 'nou periodisme'.

Jann S. Wenner, amb 21 anys, fundava la revista que havia de ser la veu publicada dels joves. En la imatge, una fotografia de 1975.

L'any 1967, l'inquiet periodista Jann Wenner, amb tan sols 21 anys complerts, creà al segon pis d'una modesta impremta de San Francisco una revista editada en paper de periòdic que pretenia convertir-se en l'òrgan oficial de la naixent contracultura californiana de finals dels seixanta i en el punt de referència dels aficionats al rock. El nom escollit per a la publicació fou *Rolling Stone* ("còdol"), una expressió popular que significa "vagabund". Aquesta paraula, que també podria servir per a il·lustrar l'esperit de rebel·lia i independència de finals del seixanta, ja tenia tres clars referents dins de la curta història del rock: un vers d'una vella cançó de Muddy Waters, la mítica "Like a Rolling Stone" de Bob Dylan i el grup britànic Rolling Stones.

Fins l'aparició de *Rolling Stone*, el rock havia estat un fenomen menyspreat per la premsa convencional tant als Estats Units com a Europa. Influïdes pels interessos de les companyies discogràfiques, les poques publicacions especialitzades es limitaven a comentar la vida privada dels ídols juvenils del rock and roll i a promoure'n els discs.

L'any 1967 s'iniciava una nova època amb l'aparició de grups i cantants com Pink Floyd, The Doors, Jefferson Airplane, Velvet Underground, Janis Joplin o Jimi Hendrix. L'explosió psiquedèlica també va afectar les formacions musicals consagrades. Aquest mateix any, els Beatles publicaven *Sgt. Peppers Lonely Hearts Club Band* i poc després els Rolling Stones s'incorporaven també a l'experimentació de la psiquedèlia amb *Their Satanic Majestic Request*. San Francisco es convertiria en el centre neuràlgic de la pacífica revolució hippy i en la capital del "Flower Power".

En aquest context, *Rolling Stone* va créixer ràpidament fins convertir-se en una publicació d'influència nacional i en

ANNIE LEIBOVITZ

ments en dades històriques per a la combativa joventut nord-americana de principi dels setanta amb els seus exhaustius reportatges.

Quan el rock va deixar de ser definitivament una utopia romàntica per a convertir-se en un dels sectors més importants de la indústria del lleure, *Rolling Stone* abandona una bona part del seu esperit radical i festiu i assumeix de forma responsable i intel·ligent la seua participació en aquest gran negoci.

El vertiginós creixement de la revista va permetre mantenir una extensa xarxa de corresponsals arreu del país i posteriorment en les ciutats europees més importants. Qualsevol esdeveniment musical a Jamaica o a Egipte podia ser cobert per un enviat especial. Robert Greenfield, adjunt a l'editor de la delegació de *Rolling Stone* a Londres a començament dels setanta, faria una memorable crònica sobre la gira dels Rolling Stones per Anglaterra l'any 1971. L'èxit del reportatge va permetre que posteriorment Greenfield es dedicara a seguir el grup britànic per Europa i els Estats Units durant quasi dos anys per tal de publicar un llibre sobre la gira mundial del grup de l'any 72. El suport de la revista per al grup britànic seria molt important per a consolidar-se com la primera banda de rock del planeta.

Els responsables de la revista no sols s'han interessat per les grans estrelles del

Les gires dels Rolling Stones. Els Stones eren un símbol juvenil.

el principal portaveu d'una nova generació. L'estratègia de l'editor de la revista fou incorporar a la redacció periodistes joves i brillants que saberen escriure articles des d'una perspectiva insòlita i innovadora. Jan Warren donava completa llibertat creativa als seus col·laboradors per a fer reportatges d'una extensió il·limitada.

Una revista musical. Durant els primers anys, la música seria el centre fonamental de la temàtica d'aquesta publicació. Els més prestigiosos comentaristes de rock dels Estats Units, com Greil Marcus, Robert Greenfield, Dave Marsh o Chett Flippo, van sorgir de les pàgines de *Rolling Stone*.

Les morts de Jimi Hendrix, Janis Joplin i Jim Morrison i els concerts de Woodstock i Altamont escandalitzaven la premsa nord-americana tradicional, *Rolling Stone*, però, convertia aquests esdeveni-

'Rolling Stone' va donar suport a les figures de l'underground com Divine.

rock ja consolidades. *Rolling Stone* va publicar articles sobre fenòmens musicals poc coneguts com la música *jajouka* de les muntanyes del Marroc i va contribuir a promoure figures de l'*underground* com la polifacètica Patti Smith o MC 15, un dels grups més radicals de finals dels anys seixanta. Certes figures poc valorades, com Dolly Parton, aconseguiren la fama gràcies al seu suport i la seua influència.

Malgrat l'aparició de nombroses publicacions especialitzades, *Rolling Stone* conserva el seu poder dins del panorama musical internacional i els seus comentaristes són sempre figures de prestigi. Durant tres dècades, la revista ha pogut informar sobre el naixement de noves tendències com la psiquedèlia, el punk, el heavy metal o la música ètnica.

El missatge liberal. Paral·lelament a la informació musical, en els seus inicis *Rolling Stone* es va manifestar clarament sobre les qüestions socials i

polítiques que interessaven la joventut nord-americana més contestatària. L'oposició a la guerra del Vietnam fou una de les seues línies editorials durant els primers anys. Unes setmanes després de finalitzar el conflicte bèl·lic, Frank Harris va publicar una esgarrifosa història sobre l'experiència dels soldats nord-americans a Vietnam. Harris era aleshores un activista que havia passat dos anys en presó per negar-se a fer el servei militar i coneixia molt bé la situació dels veterans de guerra. En el seu primer article per a *Rolling Stone*, va escriure una emotiva crònica sobre l'evolució personal de Ron Kovic, un jove que va anar voluntari a lluitar a Vietnam i es va quedar paralític després de ser ferit en combat. Quan es va quedar sense ofici i completament oblidat per l'administració, Kovic va re-

negar de les seues antigues conviccions patriòtiques i militars per a convertir-se en un destacat activista per la pau. El magnífic reportatge va convertir el veterà de guerra en una personalitat nacional i en un símbol viu dels efectes negatius de la guerra. Quasi vint anys després, l'agitada biografia de Ron Kovic serviria com a argument de la pel·lícula *Nascut el 4 de juliol* d'Oliver Stone.

ANNIE LEIBOVITZ

'Rolling Stone' publicà un reportatge sobre el veterà de la guerra de Vietnam, Ron Kovic. Avui se n'ha fet un film.

La sospitosa mort de Karen Silkwood l'any 1974 fou un altre reportatge que també tingué una adaptació cinematogràfica posterior. Karen Silkwood era una tècnica de laboratori que va morir en estranyes circumstàncies quan estava a punt de denunciar a la premsa greus anomalies en el funcionament de la fàbrica de plutoni on treballava. El cas Silkwood va causar un gran escàndol als Estats Units perquè es va demostrar la conducta criminal d'alguns dels responsables de la indústria nuclear. El reportatge de *Rolling Stone* va servir per a obrir un debat públic sobre els riscos de l'energia nuclear i les condicions futures del seu desenvolupament.

L'aparició de la sida i les seues conseqüències morals i socials, l'increment de la delinqüència en les grans ciutats nord-

americanes o els delits ecològics de les companyies petroleres foren alguns del temes socials que aparegueren en la dècada dels vuitanta. L'apologia de les drogues que feien certes figures destacades de la revista a començ dels anys setanta va ser substituïda progressivament per una actitud més cauta i reflexiva. Els deliris lisèrgics de Hunter S. Thompson en els seus articles surrealistes o la glorificació de la cultura *rastafari* de Michael Thomas contrasten amb els reportatges del anys vuitanta sobre els perills del crack o la cocaïna.

A finals dels setanta, *Rolling Stone* ja havia abandonat l'antiga seu de San Francisco per traslladar-se a un impressionant gratacel de la Cinquena Avinguda de Nova York. La revista tenia ja una difusió mundial i era tan coneguda com el *Play Boy* o *Time*. Els temes de política nacional i internacional van ocupar cada vegada més espai i la informació sobre música va perdre progressivament l'hegemonia. Els comentaristes polítics William Greider i P. J. O'Rourke han tingut una participació destacada en els últims anys. Procedent del *Washington Post*, Greider fou fitxat per la visceralitat de les seues opinions contra la política de Ronald Reagan i el seu govern. Des del nomenament de P. J. O'Rourke com a encarregat de la secció d'informació internacional, la revista ha dedicat amb certa freqüència els seus espais centrals a temes com l'*apartheid* de Sud-àfrica, la *perestroika* o les manifestacions d'estudiants xinesos.

Els reportatges d'investigació sobre certes personalitats controvertides han tingut una gran repercussió en la societat nord-americana. La crònica de la vida criminal de l'actor porno John Holmes o la incorporació de Patty Hearts a la lluita armada són dos bon exemples de l'enginy i l'habilitat periodística dels col·laboradors de *Rolling Stone*. L'elaboració d'un reportatge a vegades significava que el periodista havia de conèixer íntimament durant mesos amb un grup salvatge de rock o que havia de perseguir pacientment una figura quasi inassequible per tal d'aconseguir una entrevista insòlita. Protegits pel prestigi i el poder de la revista, els redactors més àcids es podien permetre el luxe de caricaturitzar personatges tan importants com un Marlon Brando, Michael Jackson o Warren Beatty.

L'èxit de certes publicacions com *Vanity Fair* ha fet replantejar l'estètica i la línia editorial de *Rolling Stone*. En els

últims cinc anys, les grans estrelles del cinema de Hollywood i les supermodels ocupen la major part de les portades de la revista. Els ídols de la joventut nord-americana ja no són els Rolling Stones o The Greatful Dead sinó Julia Roberts, Cindy Crawford o Drew Barrymore.

La revista actualment és un negoci molt rendible. De les seues 140 o 160 pàgines, més de la meitat són ocupades per publicitat de les grans empreses nord-americanes. L'estètica contracultural dels seixanta ha estat substituïda per un disseny de luxe, una adequada combinació d'avantguardisme, elegància i discreció. La revista s'ha adequat a les noves tendències socials, polítiques i culturals, però sempre des d'una perspectiva que podria enquadrar-se en la definició de liberal i progressista. A punt de complir els cinquanta anys, el seu fundador i propietari, Jann Wenner, intenta trobar noves fórmules perquè *Rolling Stone* pugua continuar representant gustos i interessos de la joventut nord-americana.

Lluc Soler

El bressol del nou periodisme

Una bona part de l'èxit inicial de *Rolling Stone* fou la promoció d'una nova generació de periodistes agressius i brillants que es convertirien deu anys després en cotitzats guionistes de Hollywood, escriptors d'èxit o destacades personalitats de la premsa nacional. La revista va estar vinculada al naixement del fenomen conegut com "nou periodisme", una original i revolucionària forma de fer informació que incorpora el legat de la contracultura nord-americana i certes fórmules literàries inèdites. Al llarg de la seua història, *Rolling Stone* ha tingut, sens dubte, una de les nòmies de col·laboradors més destacades del periodisme nord-americà.

Tom Wolfe. Ja era un escriptor reconegut en els cercles intel·lectuals més sofisticats de la contracultura quan Jann Wenner li va oferir la possibilitat de col·laborar en la seua revista. El seu extens reportatge sobre els astronautes de l'Apollo 17, publicat al gener de 1973, es convertiria en el llibre *Elegidos para la gloria* que seria després adaptat al cinema. Posteriorment, Wolfe va publicar cada mes en *Rolling Stone* un capítol de *La foguera de les vanitats*, editada després com a novel·la. La figura més cèlebre del nou periodisme és actualment un refinat crític d'art i un escriptor d'èxit vinculat a l'aristocràcia de la costa Est.

Hunter S. Thompson. El més excèntric i extravagant col·laborador de la revista és considerat l'inventor del "periodisme gonzo", un peculiar estil de fer informació on el mateix periodista es converteix en el protagonista de la notícia. Assagista polític i autor de nombrosos llibres sobre cultura marginal, el doctor Thompson viu retirat en una casa de camp de Colorado. Les seues obres més conegudes són *Los Angeles del Inferno* i *Miedo y asco en Las Vegas*.

ANNIE LEIBOVITZ

Ren Kelsey. Fou el promotor d'una llarga travessa en autobús pels Estats Units en companyia d'un grup de músics i artistes afeccionats a l'LSD. Aquesta memorable experiència de drogues i sexe lliure fou relatada l'any 1968 per Tom Wolfe en la novel·la *The Electric Kool-Aid Test*. El seu llibre més conegut és *Algú va volar sobre el niu del cucut*.

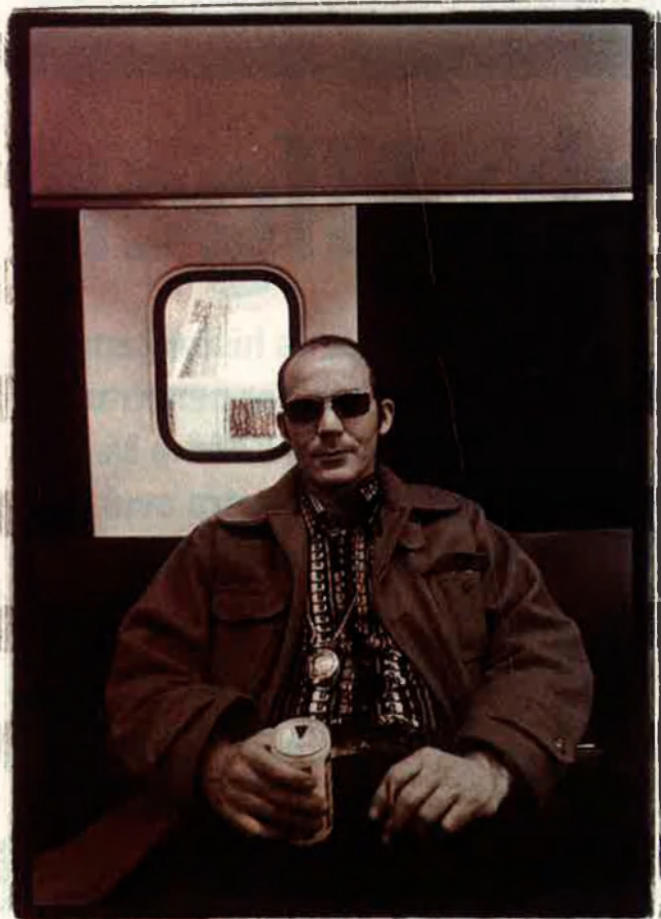
Joe Eszterhas. Quan va iniciar el seu treball en *Rolling Stone* l'any 1974, Eszterhas era un desconegut reporter en un periòdic local de Cleveland. Va ser redactor i editor de la revista i actualment és un dels guionistes més cotitzats de Hollywood. Entre els seus treballs més coneguts per al cinema, destaquen *La caja de música*, *Flashdance*, *Instint bàsic* i *Showgirls*, la darrera pel·lícula de Paul Verhoeven.

Annie Leibovitz. Des de 1970 fins 1983 fou la fotògrafa més important de la revista. Les seues fotografies de les grans figures del rock i de la cultura nord-americana s'han exposat en National Portrait Gallery de Washington i d'altres prestigiosos museus. Considerada com una de les artistes de la fotografia més rellevants dels últims vint anys, Annie Leibovitz col·labora des de 1983 en la revista *Vanity Fair*.

P. J. O'Rourke. Fou editor de la revista humorística *National Lampoon* i ha publicat diversos llibres de sàtira política. Representa el sector més conservador de *Rolling Stone* en contrast amb les opinions liberals de William Greider.

William Greider. Actualment és l'editor nacional de la revista. Abandonà un lloc de responsabilitat en la redacció del *Washington Post*, per a comentar la política nord-americana en *Rolling Stone*.

Lluc Soler

Hunter S. Thomson. Col·laborador de la revista durant els setanta, fou una de les figures del "nou periodisme".